

Statoční vo viere

pápežské
misijné
diela

deň modlitieb a pôstu
za mučeníkov misií

24. marec
2015

Milí bratia a sestry,

v tomto roku sme pre všetky kresťanské spoločenstvá na Slovensku pripravili súbor textov, ktorých cieľom je obohatiť slávenie Dňa modlitieb a pôstu ako spomienky na mučeníkov misií, ktorý sa každoročne slávi 24. marca. Tieto materiály vám ponúkame, pretože považujeme za dôležité, aby aj vo veriacich na Slovensku rástlo vedomie o potrebe pamätať na tých misionárov, ktorí ohlasujú evanjelium v ťažkých podmienkach a ktorí pri tom mnohokrát obetujú vlastný život. Cirkev si od samého počiatku cenila svedectvo mučeníkov a pokladala ho za najvyššiu formu svedectva o láske ku Kristovi. Ako hovorí Tertulián známym výrokom, ktorý je platný aj v dnešnej dobe: „Krv mučeníkov je semenom nových kresťanov.“

Na nasledujúcich stranách tejto brožúrky nájdete základné informácie o Dni modlitieb a pôstu za mučeníkov misií, zoznam misijných pracovníkov, ktorí zomreli mučeníckou smrťou v minulom roku, podnety na slávenie tohto dňa vo farnosti a svedectvá žijúcich mučeníkov z Albánska, ktorí boli prenasledovaní pre vieru.

Zvlášť vás prosíme, aby ste 24. marca 2015 pamätali na mučeníkov misií v eucharistických sláveniach. Tieto materiály budú distribuované v elektronickej forme do všetkých farností na Slovensku a bude si ich tiež možné stiahnuť aj z našej webovej stránky: www.misijnediela.sk.

*ThLic. Viktor Jakubov
národný riaditeľ Pápežských misijných diel*

Deň modlitieb a pôstu za mučeníkov misii

Deň modlitieb a pôstu za mučeníkov misii je spomienka na mučeníkov, ktorí sa zrodili počas skúsenosti z misijnej cesty. „Pamätať na týchto našich bratov a sestry - biskupov, kňazov, rehoľníkov, rehoľníčky a laikov – ktorí násilne zomreli pri výkone svojej misijnej služby, a modliť sa za nich, je pre celú Cirkev povinnosťou vďačnosti a pre každého z nás podnetom k tomu, aby sme stále odvážnejšie svedčili o svojej viere a nádeji v Toho, ktorý na kríži navždy premohol svojou láskou moc nenávisťi a násilia.“ (Benedikt XVI.)

Prečo práve 24. marca?

24. marec je dňom výročia zavraždenia Mons. Oscara Arnulfa Romera, arcibiskupa v San Salvadore, ktorý bol zastrelený počas slávenia sv. omše. Arcibiskup Romero nebol človekom, ktorý by násilnú smrť vyhľadával, ale prijal ju a pred svojím osudom neutekal. Nezatváral oči pred skutočnosťou, ktorá ho obklopovala a často hovoril o témach, ako sú chudoba, sociálna nespravodlivosť, atentáty a násilie, ktoré boli dennou realitou v San Salvadore i v celej Južnej Amerike. Cirkev tak priviedol k tým, ktorí ju potrebovali, a ktorí bojovali za oslobodenie

od útlaku a zneužívania. 3. februára tohto roku bol pápežom Františkom potvrdený ako mučeník pre vieru.

Prečo deň na pamiatku misionárov mučeníkov?

Láska umučených misionárov k evanjeliovým hodnotám ako sú spravodlivosť, mier, sloboda a bratstvo nás privádza k tomu, aby sme sa opäť zamysleli nad svojím životom, nad svojím kresťanstvom, nad dôslednosťou svojich rozhodnutí a voľieb: zavraždené misionárky a misionári nás podnecujú k tomu, aby sme evanjelium žili opravdivo a dôsledne, a vydávali tak svedectvo v prostredí, v ktorom žijeme a pracujeme.

Myslíme na to, že za každým misionárom, ktorý bol prenasledovaný, mučený alebo zabitý, sa skrýva utrpenie jeho rodín, komunít, neistota každého všedného dňa, vyhrážanie mnohým svedkom evanjelia, zvlášť mnohým laikom, ktorí nemajú moc zmobilizovať davy alebo médiá a ktorých ochrana je často zverená len hlasu misionárov, ktorí s nimi zdieľajú ich životné ťažkosti. Každodenné mučeníctvo mnohých kresťanov, kňazov, rehoľníkov, rehoľníčok a katechétovej by nám malo pomôcť prekročiť prah jednoduchej informá-

cie o stave sveta a odmietnuť byť iba mlčiacimi divákmi. Misionári zabití pre evanjelium nám pripomínajú, že už nie je čas sa len bezradne prizerať.

Prečo deň modlitieb a pôstu?

V kresťanskej tradícii sú modlitba a pôst skutky lásky a zdieľania s Bohom a s Cirkvou. Prežívať ich práve pri príležitosti tohto dňa znamená prosiť Boha, aby pomáhal všetkým misionárom a kresťanským komunitám, ktoré aj dnes žijú v prostredí diskriminácie a prenasledovania. Zároveň týmito úkonmi vyjadrujeme našu vďaku a úctu zástupu umučených misionárov ako aj tým, ktorí musia v prostredí misií čeliť útlaku a násilium v dnešných dňoch.

Mučeníci misií - ľudia nádeje

Títo muži a ženy sú nádejou Cirkvi a žiarivými vzormi, ktorých je možné napodobňovať a čerpať z ich oddanosti Kristovi silu v našich vlastných skúškach. Ich vonkajšok a ich životné osudy sa líšia, tak ako je aj každý ľudský príbeh originálny, zároveň sú však ako misionári a svedkovia dôveryhodní, pretože evanjeliová zvesť nepozná hranice (medzi nami, medzi národmi), ani nevyžaduje len určité životné podmienky a stavy (muži a ženy, zasvätené osoby a laici). Jedna vec ich však všetkých spája: život vo svojej plnosti obetovaný pre druhých a pre Pána.

Podnety k sláveniu Dňa modlitieb a pôstu za mučeníkov misií

Tohto roku si už po dvadsiaty tretí raz pripomíname 24. marec ako **Deň modlitieb a pôstu za misionárov mučeníkov**. Ako Pápežské misijné diela, organizácia, ktorá pomáha Svätému Otcovi v starostlivosti o rast a rozvoj misií, považujeme za svoju zodpovednosť, aby sa povedomie o bratoch a sestrách, ktorí v našej dobe podstupujú násilnú smrť pri hlásaní evanjelia, rozšírilo čo najviac a aby si všetci veriaci lepšie uvedomili misijný rozmer svojej vlastnej viery. Krstom sa každý z nás stáva misionárom, stáva sa „mučeníkom“ v pravom zmysle slova (gr. martyr= svedok), a teda aj živým svedkom Kristovej lásky a spásu prinášajúcej sily evanjelia.

K sláveniu tohto dňa pozývame všetky farnosti, reholné komunity, spoločenstvá mládeže a všetkých kresťanov, ktorí cítia spoluzodpovednosť za šírenie Božieho kráľovstva a ktorí chcú vyjadriť podporu a vďaka všetkým misionárom, misionárkam a kresťanským spoločenstvám, ktoré žijú v prostrediach diskriminácie a prenasledovania.

Možností, ako sa 24. marca k tejto spomienke pripojiť je niekoľko:

- Obetovať svoje modlitby a pôst na tento úmysel
- V rodinách a v spoločenstvách sa usilovať o zmierenie
- Navštíviť chorých v nemocniciach, v domovoch pre seniorov, opustených ľudí.
- Poslať peniaze ušetrené pôstom ako dar napr. Pápežským misijným dielam alebo iným organizáciám, ktoré podporujú úsilie misionárov vo svete
- Zorganizovať a zúčastniť sa chvíle spoločnej modlitby za misionárov mučeníkov
- Pomodliť sa Krížovú cestu k tejto príležitosti (str. 14)

Zoznam mučeníkov misií

Podľa agentúry Fides – informačnej služby
Pápežských misijných diel

Na základe informácií agentúry Fides, bol v roku 2014 násilne usmrtených 26 pracovníkov v misijnej pastorácii. Je to o troch viac ako v predchádzajúcom roku. Počas posledných desiatich rokov (2004-2013) bolo zabitých 230 misionárov, z toho traja biskupi. V roku 2014 zomrelo násilnou smrťou 17 kňazov, 1 rehoľník, 6 rehoľníčok, jeden seminarista a jeden laik. Podľa kontinentov: v Amerike 14 misionárov (12 kňazov, jeden rehoľník, jeden seminarista); v Afrike bolo zabitých 7 misionárov (2 kňazi, 5 rehoľníčok); v Ázii boli zabití dvaja misionári (1 kňaz a 1 rehoľník); v Oceánii to boli 2 misionári (1 kňaz a 1 laik); v Európe bol zabitý jeden kňaz.

Zoznam mučeníkov misií sa však netýka iba misionárov ad gentes, ale všetkých pastoračných pracovníkov, ktorí zomreli násilnou smrťou. Výraz mučeníci sa tu nepoužíva v plnom zmysle tohto slova, ale myslia sa tým svedkovia prežívania viery v Krista, hoci mnohí z nich budú iste v budúcnosti vyzdvihnutí na oltár.

Väčšina pastoračných pracovníkov v roku 2014 bola zabitých v dôsledku pokusov o lúpež alebo krádež, boli prepadnutí s krutosťou a zúrivosťou, predstavujúcou znak morálneho úpadku, chudoby a hospodárskej a kultúrnej neznášanlivosti, uprostred ktorej žili. Nikto z týchto svedkov viery nevykonal hrdinské a ne-

slýchané činy. Všetci žili s vytrvalosťou a pokorou a plnili svoje každodenné záväzky, svedectvo o Kristovi a jeho evanjeliu vydávali v neraz zložitej situácii. Niektorých zabili tí istí ľudia, ktorým pomáhali; iní otvorili dvere núdznym, prosiacim o pomoc, a boli napadnutí; iných zabili počas prepadnutia, zatiaľ čo u ďalších je motív stále nejasný. Jestvuje mnoho ďalších útokov a únosov, ktoré sa skončili smrťou, ktoré však z rôznych dôvodov neboli zdokumentované. Mená týchto mučeníkov preto zostanú pre históriu natrvalo neznáme.

Zostávajú ešte obavy o osud viacerých unesených misijných pracovníkov. O niektorých, čo zmizli, nemáme správy, ako napríklad o troch konžských augustiniánoch Nanebovzatia Panny Márie, unesených v Demokratickej republike Kongo ešte v októbri 2012. Ďalej je to taliansky jezuita páter Pavol Dall'Oglio, unesený v Sýrii v roku 2013, alebo páter Alexis Prem Kumar, ktorý bol unesený 2. júna 2014 v meste Herát, v Afganistane.

Zabíjal aj vírus ebola

Nemôžeme si nespomenúť na tých, ktorých nezabila ruka zločincov, ale vírus ebola, vyčíňajúci v západnej Afrike. Katolícke organizácie tam boli v pohotovosti od prvého výskytu tejto epidémie a účinne ju pomáhajú eliminovať. Rehoľa nemocničných bratov sv. Jána z Boha

stratila v Libérii a Sierra Leone štyroch bratov, jednu sestru a trinásť zamestnancov nemocníc v Monrovií a v Lunsare, lebo sa nakazili vírusom pri vykonávaní starostlivosti o chorých. Podobný osud postihol šesť talianskych misionárov z rehole Chudobných sestier z Bergama, ktoré zomreli v Kongu v roku 1995, keď sa nakazili vírusom ebola, lebo nechceli nechať ľudí bez zdravotnej starostlivosti. V roku 2013 sa začal proces ich blahorečenia.

Blahorečení mučeníci

Dňa 24. mája boli blahorečení misionár Pápežského inštitútu pre zahraničné misie (PIME) páter Mário Vergara a laická katechétka Isidore Ngei Ko Latová. Oboch zabili z nenávisťi k viere v Barme, v roku 1950. „Ich hrdinská vernosť Kristovi môže byť povzbudením a príkladom pre všetkých misionárov, najmä katechétov v misijných oblastiach, kde zohrávajú cennú a nenahraditeľnú úlohu v apoštolskej práci,“ povedal počas liturgie ich blahorečenia pápež František.

Do zoznamov mučeníkov misií, zostavených každoročne agentúrou Fides, by mal byť pridaný aj dlhý zoznam ľudí, ktorých mená nepoznáme a o ktorých nejestvujú žiadne správy, hoci na mnohých miestach vo svete trpia a platia svojím životom za vieru v Ježiša Krista.

Z osudov kresťanských mučeníkov misií

Tri Xaveriánky (Misionárky Márie), Talianky, boli násilne usmrtené vo svojom kláštore v Kamenge, na predmestí Bujumbury, hlavného mesta Burundi. Sestry Lucia Pulici a Oľga Raschietti boli zavraždené 7. septembra v popoludňajších hodinách, a tretia sestra Bernadetta Bogian počas nasledujúcej noci. Burundská polícia zatkla mladého muža obvineného z vraždy troch rehoľníčok, ktorého motív bol podľa záznamov polície presvedčenie, že ich kláštor bol postavený na pozemku, ktorý patril jeho rodine. Spolusestry zavraždených rehoľníčok považujú zatknutie tejto osoby za zámienku, pod ktorou sa vyšetrovatelia snažia odvrátiť vyšetrovanie zlým smerom. Všetky tri zavraždené misionárky strávili celý svoj život v Afrike, a aj napriek ich pokročilému veku a zdravotným problémom sa tesne pred smrťou vrátili z domoviny naspäť do Burundi, pretože túžili byť so svojím ľudom, ktorý milovali. Talianske misionárky boli pochované v susednom Kongu.

Holandský jezuita páter Frans van der Lugt, SJ, ktorý žil v nepokojnom meste Homs (Sýria), bol zabitý v pondelok 7. apríla, okolo 8. hodiny ráno.

Rehoľník bol unesený ozbrojenými mužmi, ktorí ho zbili a potom zastrelili dvoma výstrelmi do hlavy, pred jezuitskou rezidenciou v Homse, pred očami niekoľkých ľudí. Páter van der Lugt žil v Sýrii od roku 1966 a bol vždy veľmi zamestnaný pomocou chudobným a medzi náboženským dialógom. Na okraji Homsu založil v 80. rokoch centrum duchovnosti, v ktorom sa nachádzalo asi 40 mladých ľudí s mentálnym postihnutím z okolitých dedín. V posledných troch rokoch vojny žil holandský rehoľník v kláštore, ktorý stojí v historickom centre mesta a kde dlhé mesiace nachádzali ľudia z mesta obliehaného vládnu armádou útočisko. Páter Frans sa rozhodol zostať v Homse, napriek každodennému bombardovaniu a nedostatku potravín, a to aj po evakuácii civilného obyvateľstva. Bol posledným jezuitom, ktorý v tomto meste zostal.

Sestra Mária Pavla Tacke, americká rehoľníčka z Kongregácie misijných sestier Najdrahšej krvi Kristovej (CPS), bola zabitá v Juhoafrickej republike vo veku 82 rokov. Auto sestry Márie bolo zastavené banditami 15. júna pri Mthathe, krátko po tom, čo sa sestra Mária vybrala na návštevu jedného z detských domovov, ktoré sama založila. Políciou prenasledované auto s banditami a sestrou sa prevrátilo neďaleko mesta Qokolweni. Zločincom sa podarilo uniknúť, po rehoľníčke však nezostalo ani stopy. 20. júna, po niekoľkých dňoch hľadania, bolo mŕtve telo sestry Márie nájdené v potoku pri obci Tyara, asi 60 km od Mthatha. Polícia sa domnieva, že rehoľníčka bola uškrtená. Sestra Mária pochádzala z Cottonwoodu, štát Idaho, a pôsobila v Juhoafrickej republike vyše 50 rokov.

Samuel Gustavo Gómez Veleta, 21 ročný seminarista, rodák z mesta Chihuahua v Mexiku, vyrástol v tamojšej farnosti Božej Prozreteľnosti a navštevoval prvý ročník filozofie v arcidiecéznom seminári. On, ako aj všetci seminaristi, bol poslaný na vidiek do farnosti Aldama. Arcidiecézny kňazský seminár v Chihuahua každý rok pri príležitosti slávenia Veľkého týždňa posielal seminaristov ako misionárov do rôznych vidieckych farností. Ide o dôležitú formačnú i duchovnú skúsenosť, slúžiacu na posilnenie povolania na kňazstvo. Dňa 15. apríla, v utorok Veľkého týždňa, bolo nájdené mŕtve telo seminaristu po tom, čo bol deň predtým unesený. Na pohrebe seminaristu povedal miestny arcibiskup: „Všetkých katolíkov v Chihuahua prosím o spolupracu, aby sa skoncovalo s touto rakovinou násilia a pohrdania životom, pretože so znepokojením vidíme, že v našej spoločnosti rastie a vytvára sa čoraz viac neistoty a strachu a robí nás to bezbrannými.“

Zoznam násilne usmrtených mučeníkov misií

	meno a priezvisko	národnosť	inštitút / diecéza	dátum a miesto úmrtia
1.	Don Eric Freed	USA	Diecézny kňaz	1.1. – Eureka (USA)
2.	Páter Jesus Erasmus Plaza Salessi	Venezuela	Salezián (SDB)	16.2. – Caracas (Venezuela)
3.	Brat Luis Sanchez Morantes	Kolumbia	Salezián (SDB)	16.2. – Caracas (Venezuela)
4.	Don Rolando Martinez Lara	Mexiko	Diecézny kňaz	19.2. – Canalejas (Mexiko)
5.	Don Lazzaro Longobardi	Taliansko	Diecézny kňaz	3.3. – Sibari (Taliansko)
6.	Don Juan Francisco Blandon Meza	Nikaragua	Diecézny kňaz	6.4. – Wiwili (Nikaragua)
7.	P. Frans van der Lugt	Holandsko	Jezuita (SJ)	7.4. – Homs (Siria)
8.	Don Christ Forman Wilibona	RCA	Diecézny kňaz	18.4. – Bossangoa (RCA)
9.	Samuel Gustavo Gómez Veleta	Mexiko	Seminarista	15.4. – Chihuahua (Mexiko)
10.	D. Gerry Maria Inau	Papua N. Guinea	Diecézny kňaz	4.5. – Bereina (PNG)
11.	Benedict	Papua N. Guinea	Laik	4.5. – Bereina (PNG)
12.	Páter Gilbert Dasna	Kamerun	Synovia Matky milosrd.	9.5. – Alberta (Kanada)
13.	Sestra Juliana Lim	Malajzia	Kongregácia Dieťaťa Ježiša	21.5. – Seremban (Malajzia)

	meno a priezvisko	národnosť	inštitút / diecéza	dátum a miesto úmrtia
14.	D. Paul-Emile Nzale	RCA	Diecézny kňaz	28.5. – Bangui (RCA)
15.	Padre Kenneth Walker	USA	Bratstvo Sv. Petra (FSSP)	11.6. – Phoenix (USA)
16.	Sestra Mária Pavla Tacke	USA	Misionárky Najdrahšej krvi	20.6. – Tyara (Južná Africa)
17.	Sestra Clecensia Kapuli	Tanzánia	Kongr. Kráľovnej apoštolov	23.6. – Dar es Salaam (Tanzánia)
18.	Sestra Lucia Pulici	Taliansko	Misionárky Márie	7.9. – Bujumbura (Burundi)
19.	Sestra Oľga Raschietti	Taliansko	Misionárky Márie	7.9. – Bujumbura (Burundi)
20.	Sestra Bernadetta Bogian	Taliansko	Misionárky Márie	8.9. – Bujumbura (Burundi)
21.	Don José Acuña Asención Osorio	Mexiko	Diecézny kňaz	21.9. – S.Miguel T. (Mexiko)
22.	Don Reinaldo Herrera Lures	Venezuela	Diecézny kňaz	27.9. – La Guaira (Venezuela)
23.	Páter Andrés Duque Echeverry	Colombia	Diecézny kňaz	3.10. – Medellin (Kolumbia)
24.	P. John Ssenyondo	Uganda	Misionári Komboniáni	29.10. – Chilapa (Mexiko)
25.	Don Gregorio Lopez	Mexiko	Diecézny kňaz	21.12. – C.Juarez (Mexiko)
26.	Don Alfonso Comina	Peru	Diecézny kňaz	24.12. – Pisco (Peru)

Krížová cesta blahoslavených

Úvod

Misijná činnosť smeruje na okraj spoločnosti, tam, kde bývajú chudobní, ktorých Pán vo svojom nekonečnom milosrdenstve nosí vo svojom srdci. Boh robí prvým to, čo je posledné, podľa „obrátenej logiky“ evanjeliových blahoslavenstiev. Aj nás pozýva na „misijné cesty“ ako ich definuje svätý Ján Pavol II., po ktorých sme povolaní kráčať a ohlasovať Božie kráľovstvo (Redemptoris Mater 91). Sú to cesty učeníkov, ktoré sú poznačené Pánovým krížom a my budeme blahoslavení, ak na nich vytrváme v Jeho láske. Na tejto Krížovej ceste nasledujme spolu s Pannou Máriou Ježiša Krista, prvého misionára, ktorý v sebe spojil bolesť celého sveta.

I. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ JE ODSÚDENÝ NA SMRŤ

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Jána 18, 37-40

Pilát mu povedal: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas.“ Pilát mu povedal: „Čo je pravda?“ Ako to povedal, znova vyšiel k Židom a vravel im: „Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu. Je však u vás zvykom, že vám na Veľkú noc prepúšťam jedného väzňa. Chcete teda, aby som vám prepustil židovského kráľa?“ Oni znova kričali: „Toho nie, ale Barabáša!“ A Barabáš bol zbojník.

Pred Pilátom sa Ježiš správa ako tichý človek, v duchu evanjelia: „Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme“ (Mt 5,5). Tichí sa nenechávajú zahnať do kúta nespravodlivosťou a vydierať hrozbami. Namiesto násilia si radšej volia pokoj. Byť tichým neznamená slepo sa podvoliť zlu, ale naopak. Znamená to nestáť na strane zla a podporovať tak násilie a pomstu, ale postupovať podľa vlastného svedomia. Toto si volí ten, kto je spojený s Pravdou, tak ako mučeníci misionári, ktorí draho zaplatili za svoju dôslednosť.

Modlime sa za kresťanov, ktorí v rôznych kútoch zeme musia s pokojom a vytrvalosťou čeliť násiliu a nepravosti, aby zostali verní evanjeliu a neodpovedali na zlo zlom. Nech v nich nikdy nezahynie Nádej, ktorá pochádza z Pravdy a ktorá "nemôže klamať ani byť oklamaná" (Sv. Augustín).

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

II. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ BERIE KRÍŽ NA SVOJE PLECIA

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Jána 19, 6-7:16-17

Len čo ho zazreli veľkňazi a ich sluhovia, kričali: „Ukrižuj! Ukrižuj ho!“ Pilát im povedal: „Vezmite si ho a ukrižujte. Ja na ňom nenachádzam vinu.“ Židia mu odpovedali: „My máme zákon a podľa zákona musí umrieť, lebo sa vydával za Božieho Syna.“ Tak im ho teda vydal, aby ho ukrižovali. A oni prevzali Ježiša. Sám si niesol kríž a vyšiel na miesto, ktoré sa volá Lebka, po hebrejsky Golgota.

Koľkokrát sme sa už svojimi neúspechmi a postojmi stali zodpovednými za utrpenie iných. Koľkokrát sme spôsobili rozdelenia a nehody nepodloženým ohováraním! „Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť“ (Mt 5, 11).

Vo svete je mnoho misionárov, ktorí sú nútení niesť kríž falošných obvinení, zákazov a nespravodlivostí len preto, že patria Kristovi a ohlasujú evanjelium.

Modlime sa za všetkých kresťanov, aby sme sa pri pohľade na obeť kríža, ktorú bol Ježiš nútený podstúpiť, stali solidárni s tými, ktorí trpia kvôli viere, vedeli upozorňovať na zlo a snažili sa hľadať vzájomné dobro.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

III. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ PADÁ PRVÝKRÁT POD KRÍŽOM

Klaníme sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Matúša 11, 28-30

Podťte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.

Pán Ježiš padá pod ťarchou kríža. To je obraz živého Boha, ktorý vzal na seba našu ľudskú biedu. Ten, ktorý „z prachu dvíha chudobného a zo smetiska povyšuje bedára“ (Žalm 113), padá k zemi a otvára nám cestu k svojmu milosrdenstvu, aby sme sa po skúsenostiach s našou vlastnou krehkosťou vrátili k nemu. „Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo“ (Mt 5,7). V našich slabostiach a krehkosti môžeme nájsť Pánovu blízkosť.

„Pán mi povedal: stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti“ (2 Kor 12, 9), píše apoštol Pavol. A to je to, čo zažívajú aj mnohí misionári.

Modlime sa za tých, ktorí ohlasujú evanjelium uprostred ťažkostí, aby obetujúc sa pre ľudí, im mohli sprostredkovať stretnutie s milosrdným Bohom.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

IV. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ SA STRETÁ SO SVOJOU MATKOU

Klaníme sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Jána 19, 25-27

Pri Ježišovom kríži stála jeho matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, po-

vedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.

Stretnutie medzi Ježišom a Máriou je stretnutím pohľadov, v ktorých sa odohráva tichá modlitba. Panna Mária sa modlí k Tomu, ktorý nás dokonale pozná, miluje nás a zjavuje nám poslanie, ku ktorému sme povolaní. Mária sa tak stáva Matkou ľudstva. V hodinách Ježišovho utrpenia je Matkou, ktorá podporuje Syna človeka a dôveruje, že semienko, ktoré padlo do zeme prinesie bohatú úrodu (por. Jn 12, 23-25).

Je potrebné mať ducha pokory a modlitby, aby sme sa dokázali odovzdať Pánovi: „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je kráľovstvo nebeské“ (Mt 5,1).

Prosíme Ťa Pane, daj nám „srdce ponížené a tiché, ktoré cíti potrebu modliť sa a otvárať sa Bohu“ (pápež František), tak ako chudobní a maličkí, ktorí poslúchajú Jeho vôľu a preto im v čase skúšok nebudú chýbať sily.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

V. Zastavenie: ŠIMON Z CYRÉNY POMÁHA PÁNU JEŽIŠOVI NIESŤ KRÍŽ

Klaníme sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Lukáša 23, 26

Ako ho viedli, chytili istého Šimona z Cyrény, ktorý sa vracal z poľa, a položili naň kríž, aby ho niesol za Ježišom.

Šimon z Cyrény reprezentuje nás všetkých. Na ceste svojho života je prinútený niesť drevo Ježišovho kríža. Napriek nášmu tvrdohlavému a nedôverčivému postoj, sme aj my povolaní k vernosti voči znameniu kríža, ktorý sme prijali vo sviatosti krstu. Povolanie, zodpovednosť, nasledovanie, darovanie seba samého..., to je nevyhnutná cesta, aby sme sa stali skutočnými učeníkmi a rozpozнали všade Pánovu prítomnosť, uvedomujúc si tak, že nie sme nikdy sami.

„Je to pokoj, ktorý Boh dáva svojim deťom,“ hovorí Svätý Otec František. „Blahoslavení tvorcovia pokoja, lebo ich budú volať Božími synmi“ (Mt 5,9).

Naša doba potrebuje svedkov, ktorí v srdci prežívajú pokoj prichádzajúci zhora, aby prinášali jednotu a zmierenie tam, kde je to najviac potrebné a budovali tak nové ľudstvo.

Pane, prosím Ťa, daj nám silu neutekať pred každodennými krížmi, ale aby sme sa podľa príkladu mučeníkov misií, ktorí položili svoje životy pre evanjelium, naučili s veľkorysým srdcom dôverovať vo všetkom nebeskému Otcovi.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

VI. Zastavenie: VERONIKA PODÁVA PÁNU JEŽIŠOVI ŠATKU

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z 2. listu svätého apoštola Pavla Korintánom 4, 6

Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnôt zažiarí svetlo,“ zažiaril aj v našich srdciach na osvietenie poznania Božej slávy v tvári Ježiša Krista.

Ľudová zbožnosť vkladá medzi zastavenia krížovej cesty postavu ženy, menom Veronika, ktorá sa zastavila, aby utrela Ježišovi tvár. Meno tejto postavy „vero-nika“ v preklade znamená „pravá ikona“, teda pravý obraz Kristovej tváre. Veronika sa priznáva k tomu, ktorý sa s tvárou znetvorenou od bolesti, uberá na miesto popravy. Veronika sa priznáva k trpiacemu Kristovi, lebo je schopná vidieť srdcom: „Blahoslavení čistého srdca, lebo onividia Boha“ (Mt 5, 8). Čisté srdce sa vie preniesť pohľadom nad to, čo je zdanlivé, ponad predsudky a všetko to, čo hyzdí dôstojnosť človeka, aby znovu objavilo Boží obraz v každom jednom človeku.

Prosíme Ťa, Pane, daj nám silu prekročiť tieň hriechu, aby sme uvideli slnko tvojho milosrdenstva a znovu našli Božiu radosť a nádej na okraji života, kde sa všetko zdá byť beznádejne stratené.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

VII. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ PADÁ DRUHÝ KRÁT POD KRÍŽOM

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z 1. Listu sv. Petra apoštola 2, 21b-24

Lebo aj Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach. Keď mu zlorečili, on nezlorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, to postúpil tomu, ktorý súdi spravodlivo. Sám vyniesol naše hriechy na svojom tele na drevo, aby sme zomreli hriechu a žili pre spravodlivosť. Jeho rany vás uzdravili.

„Blahoslavení ktorí trpia pre spravodlivosť, lebo ich je kráľovstvo nebeské“ (Mt 5, 10). Prostredníctvom trpiacich pre spravodlivosť pokračuje Syn človeka v bolestných pádoch pod ťarchou kríža aj dnes. Je to cesta, ktorú však treba prejsť, aby obsiahol existenciálne periférie ľudstva, ktoré odmietajú Jeho svetlo. Je to cena, ktorú platí „Všemohúci“ Boh za to, aby spasil všetkých ľudí. Podľa Jeho príkladu krv mučeníkov nebola vyliata zbytočne, ale stáva sa požehnaním pre každého človeka.

Prosíme ťa, Pane, aby sa cez podstúpené prenasledovanie a skrze prekonanú nespravodlivosť, upevňovala naša vlastná vytrvalosť. Aby tak ako semienko, ktoré padlo do zeme a musí zomrieť, aj svedectvo misionárov - mučeníkov prinieslo hojnú úrodu.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

VIII. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ STRETÁVA JERUZALEMSKÉ ŽENY

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Lukáša 23, 27-31

Šiel za ním veľký zástup ľudu aj žien, ktoré nad ním kvílili a nariekali. Ježiš sa k nim obrátil a povedal: „Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte

samy nad sebou a nad svojimi deťmi. Lebo keď toto robia so zeleným stromom, čo sa stane so suchým?“

Ako bolo zvykom, niektoré zámožné jeruzalemské ženy sprevádzali odsúdených na smrť. Aj Ježiš ich stretáva a pred ich plačom, ktorý bol viac ako usi obyčajou, než úprimným vyjadrením smútku, ich napomína. Nabáda ich, aby v ňom videli osudy mnohých nespravodlivo odsúdených nevinných ľudí.

Sklon k pohodlnosti robí naše srdce lenivým a vedie nás k tomu, že sme ochotní iba „slovami“ komentovať to, čo by sa nemalo tolerovať. Ježiš nás pozýva odkryť skutočný zmysel dávania a obetovania sa pre tých, ktorí trpia na pokraji ľudského záujmu: „Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení“ (Mt 5, 4).

Modlime sa, aby nám Pán dal srdce schopné spoznať svoje rany po hriechu, a urobil nás vnímavými na spoločné dobro. Taktiež prosíme, aby nás skúsenosť plaču a odpustenia urobili schopnými prinášať všetkým Jeho milosrdenstvo.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

IX. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ PADÁ TRETÍKRÁT POD KRÍŽOM

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Lukáša 22, 31-32

Ježiš povedal: „Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. Ale ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov.“

Koľkokrát upadlo naše srdce do zúfalstva, keď videlo skutočné zlo. Niekedy dala silno o sebe počuť pochybnosť o Bohu, ktorý mešká, aby nastolil spravodlivosť. „Blahoslavení, ktorí sú hladní a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení“ (Mt 5, 6).

Pán Ježiš, ktorý padol tretíkrát pod krížom, nám ukazuje všetku lásku, ktorou objal ťarchu našich skúšok. „Ak s ním vytrváme, s ním budeme aj kra-

ľovať“ (2 Tm 2,12). Je to Kristova slabosť, ktorá nás môže urobiť silnými.

Naša cesta je poznačená mnohými pádmami. Modlime sa, aby nám Pán dal milosť nasledovať Ho a plniť vôľu nebeského Otca až do konca, tak ako to robil On.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

X. Zastavenie: PÁNU JEŽIŠOVI ZVLIEKAJÚ ŠATY

Klaníme sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Jána 19, 23-24

Keď vojaci Ježiša ukrižovali, vzali jeho šaty a rozdelili ich na štyri časti, pre každého vojaka jednu. Vzali aj spodný odev. Ale tento odev bol nezošívajúci, odhora v celku utkaný. Preto si medzi sebou povedali: „Netrhajme ho, ale losujme oň, či bude!“ Aby sa splnilo Písmo: „Rozdelili si moje šaty a o môj odev hodili los.“ A vojaci to tak urobili.

Kristus, pozbavený svojich šiat, je obrazom pozbavenia jeho božskej prirodzenosti, aby sa nám stal podobným v našej ľudskej krehkosti. Je však aj obrazom odhalenia najhlbšej pravdy o sebe samom. Pravdy, že ani najväčšia tma nemôže umlčať to, že sme boli stvorení na obraz Boha, ktorý sa pre nás obetuje. Na obraz Boha, ktorý je Láska, ktorý je Svetlom premáhajúcim tmu sveta. Aj to je skúsenosť mučeníkov misií.

„Tomu, kto ťa udrie po líci, nastav aj druhé. A tomu, kto ti berie plášť, neodopri ani šaty.“ (Lk 6, 29)

Modlime sa, aby sme pred Kristom, ktorý nám daruje seba samého, objavili podstatu nášho života a našej radosti, ktorá spočíva v tom, že v Ňom môžeme byť synmi nebeského Otca.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

XI. Zastavenie: PÁNA JEŽIŠA PRIBÍJAJÚ NA KRÍŽ

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Lukáša 23, 33.39-43

Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov: jedného sprava, druhého zľava. A jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: „Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás!“ Ale druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé.“ Potom povedal: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ On mu odpovedal: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“

Je mnoho násilne usmrtených misionárov, ktorí pred svojou mučeníckou smrťou odpustili svojim vrahom. Ich príkladom je Ježiš, ktorý sa z výšky kríža bezvýhradne dáva všetkým ľuďom. Ako by sme mohli odmietnuť taký veľký dar jeho obety? Ako by sme mohli zostať necitliví k Bohu, ktorý nás miluje až tak, že vložil do tohto zápasu celý svoj ľudský život?

„Milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým. Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec!“ (Lk 6,35-36)

Odpustiť nie je ľahké. Modlime sa, aby nám milosrdný Boh udelil milosť vedieť odpustiť a znovu prijať našich bratov a sestry, zmieriť sa s nimi a uvedomiť si, že hodnota nášho života závisí jedine od prijatej lásky.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

XII. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ ZOMIERA NA KRÍŽI

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Žiznim.“ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam. Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané.“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha.

Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. (Mt 10, 38-39)

Ježiš nás z výšky kríža vyzýva, aby sme novým spôsobom prijali život, ktorým je On sám. Duch Svätý koná v obeti Krista osobitným spôsobom: je to láska Ducha Svätého, ktorá nás skrze ľudskú prirodzenosť Krista znovu zjednocuje s Otcom. Je to hodina nového človeka Krista poznačeného krížom, ktorý už nie je nositeľom smrti, ale bránou vedúcou do neba. Kristus je znamením zmierenia medzi Bohom a Jeho deťmi, ktoré na kríži slávnostne oznamuje celému svetu.

Modlime sa, aby sme v modlitbe a v láske k chudobným a trpiacim ľuďom, mohli znovu objaviť znamenie Kristovho kríža a Jeho obety, ktoré prináša spásu, a mali silu s obnovenou nádejou znášať skúšky a ťažkosti života, ktorým sa nedá vyhnúť.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

XIII. Zastavenie: PÁNA JEŽIŠA SKLADAJÚ Z KRÍŽA

Klaníme sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Jána 19, 32-35.38

Prišli teda vojaci a polámali kosti prvému aj druhému, čo boli s ním ukrižovaní. No keď prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, kosti mu nepolámali, ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda. Potom Jozef Arimatey, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov, poprosil Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. A Pilát dovolil. Išiel teda a sňal jeho telo.

Je to chvíľa priblíženia sa k Ježišovmu telu zloženému z kríža, v ktorej sa pred pohľadom Panny Márie, našej Matky, stávame všetci jedným telom ako bratia a sestry. Aký krásny obraz! Pred nevinným Synom človeka, usmrteným pre zlo sveta, sa utvára nová ľudská rodina. Súcit, milosrdenstvo, solidarita, bratská láska – to sú hodnoty Božieho kráľovstva, ktoré tvoria horizonty blahoslaveného života Kristovho učeníka. V Ježišovi sa znovu rodíme ako bratia, sestry a matky, ako nová rodina Božích detí.

Ježiš povedal: „Hľa, moja matka a moji bratia. Lebo každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, je môj brat i sestra i matka.“ (Mt 12, 47-50)

Pán nás učí prijímať sa navzájom ako bratia a sestry a byť jeho „učeníkmi a misionármi“, aby sme pamätajúc na Jeho obetu na kríži, vedeli odovzdávať činmi a slovami nádej, ktorú sme od Neho dostali.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

XIV. Zastavenie: PÁNA JEŽIŠA POCHOVÁVAJÚ

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Jána 19, 40-42

Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho do plátna s voňavými olejmi, ako je u Židov zvykom pochovávať. V tých miestach, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom ešte nik neležal. Tam teda uložili Ježiša, lebo bol židovský Prípravný deň a hrob bol blízko.

Záhrada, v ktorej je Ježišov hrob v nás vyvoláva obraz rajskej záhrady, kde sa zo semienka, ktoré padlo do zeme, zrodilo nové ľudstvo. Poslanie Syna človeka, ktorý nemá, kde hlavu skloniť (Lk 9, 58), nemohlo zostať uzavreté v hrobe, ale musí prinášať bohatú úrodu. V hodine najtemnejších skúšok nám viera pomáha neklesať na duchu. Je to tichá trpezlivosť, ktorej sa učíme na ceste blahoslavenstiev, ktorá je poznačená Kristovým krížom.

Vo chvíli, keď slabne každá nádej a pochopenie, Pán oživuje našu vieru a dáva schopnosť nášmu srdcu konať Jeho vôľu, tak ako ju konal Kristus, ktorý bol poslušný až na smrť na kríži.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.

XV. Zastavenie: PÁN JEŽIŠ VSTAL Z MŔTVYCH

Klaniame sa ti Kriste a dobrorečíme ti.
Lebo si svojim svätým krížom vykúpil svet.

Z evanjelia podľa Marka 16, 1-6a

V prvý deň týždňa, skoro ráno, po východe slnka, prišli ženy k hrobu a hovorili si: „Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu?“ Ale keď sa pozreli, videli, že kameň je odvalený; bol totiž veľmi veľký. Keď vošli do hrobu, na pravej strane videli sedieť mladíka oblečeného do bieleho rúcha a strýpli. On sa im prihovril: „Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu.“

Kristus vstal z mŕtvych. Je to začiatok nového stvorenia! Zrodenie nového človeka mocne ohlasuje prázdny hrob, v ktorom bola smrť definitívne porazená.

My všetci sme povolaní prinášať a deliť sa so všetkými ľuďmi dobrej vôle s evanjeliom života. Nikdy nezomrú tí, ktorí stratia svoj vlastný život, aby svedčili o živote v zmŕtvychvstalom Kristovi. Tí, čo nikdy nezomrú, sú misionári, ktorí sa s Ním zjednotili v smrti na kríži. Ale aj my všetci sme povolaní byť misionármi tým, že sme v krste boli znovuzrození pre život v Kristovi a k víťazstvu lásky nad neláskou sveta.

Prosím Ťa, Pane, daj nám vo všetkých našich dňoch silu byť skutočnými svedkami tvojej lásky, aby sme dokázali prijať našich trpiacich bratov a sestry a podeliť sa s nimi o nádej vo vzkriesenom Kristovi. Amen.

Ukrižovaný Kriste, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.

Svedectvá prenasledovaných kresťanov z Albánska

Nasledujú svedectvá dvoch albánskych mučeníkov, ktorí trpeli pre svoju vieru. Obe svedectvá boli prednesené pápežovi Františkovi pri jeho návšteve Albánska v septembri 2014. Môžu byť pre nás príkladom, že ak je Boh pre človeka živou bytosťou v prítomnosť ktorej uveril, je schopný obstáť aj v tvrdej životnej skúške.

Svedectvo Don Ernesta Troshaniho

*Toto je deň, ktorý nám dal Pán, ple-
sajme a radujme sa v ňom. Nech žije
Kristus, nech žije Cirkev.*

Volám sa Don Ernest Simoni (Troshani). Som kňaz a mám 84 rokov. V decembri v roku 1944 prišla v Albánsku k moci ateistická komunistická strana, ktorej cieľom bolo odstránenie viery a duchovenstva. S realizáciou tohto programu sa okamžite začali zatýkania, mučenie a popravy stoviek kňazov a laikov. Sedem rokov nepretržite pokračovalo prelievanie nevinnej krvi veriacich, z ktorých viacerí, pred tým, než boli popravení kričali: „Nech žije Kristus Kráľ“.

V roku 1952 sa komunistická vláda, s politickým usmerňovaním z Moskvy, pokúsila zhromaždiť kňazov, ktorí ešte zostali nažive, a navrhla im, že im bude umožnené slobodne vykonávať ich kňazskú službu pod podmienkou, že sa albánska cirkev oddelí od pápeža a Vatikánu. Tento zámer vlády duchovenstvo nikdy neprijalo. Študoval som vo Františkánskom kolégiu desať rokov, od roku 1938 do roku 1948. Naši predstavení boli zastrelení komunistami, a preto som bol nútený dokončiť svoje teologické štúdiá tajne. Po štyroch rokoch som bol vzatý do armády s cieľom, aby som bol odstránený. Strávil som tam dva roky, ktoré boli strašnejšie ako byť vo väzení. Pán ma však zachránil a 7. apríla 1956 som bol vysvätený za kňaza. Na

druhý deň, v nedeľu po Veľkej noci, na sviatok Božieho milosrdenstva som slávil prímichnú svätú omšu. Za osem a pol roka som vykonával kňazskú službu. Komunisti sa ma však rozhodli zbaviť.

24. decembra 1963, na Štedrý deň, potom čo som práve dokončil svätú omšu v dedine Barbullush, v blízkosti mesta Shkodra, prišli štyria dôstojníci bezpečnosti a predložili mi dekrét o zatknutí a vynešení trestu smrti. Nasadili mi putá, zviazali ruky za chrbát a naložili ma do auta. Z kostola ma priviezli na samotku, kde som bol počas troch mesiacov v neľudských podmienkach. Takto spútaného ma vodili na výsluchy. Ich šéf mi povedal: „Budeš obesený ako nepriateľ, pretože si povedal ľuďom, že všetci zomrieme pre Krista, ak to bude nutné.“ Stlačil mi putá na rukách tak silno, že sa mi zastavoval tlkot srdca a skoro som zomrel. Nútili ma, aby som hovoril proti Cirkvi a cirkevnej hierarchii. Odmietol som. Od mučenia som padol takmer mŕtvy. Keď ma videli v takomto stave, pustili ma na slobodu. Pán chcel, aby som žil ďalej.

Medzi obvineniami bolo tiež slávenie troch svätých omší za dušu amerického prezidenta Johna Kennedyho, zavraždeného mesiac pred mojím zatknutím, ktoré som odsľúžil podľa nariadenia pápeža Pavla VI., ktoré vydal pre všetkých kňa-

zov na svete. V tom čase som bol predplatiteľom ruského časopisu „L'Union Sovietique“ vydávaného vo francúzštine. Keďže Albánsko medzitým prerušilo oficiálne vzťahy so Sovietskym zväzom, ako materiálny dôkaz pre moje obvinenie predstavili sudcovi tento časopis, v ktorom bol obraz amerického prezidenta.

Božia prozreteľnosť však chcela, aby môj rozsudok smrti nebol vykonaný. Na moju samotku priniesli ďalšieho väzňa, môjho priateľa, ktorého úlohou bolo, aby ma špehoval. On mi začal hovoriť myšlienky proti komunistickej strane, ale ja som mu stále odpovedal, že Kristus nás učí milovať svojich nepriateľov a odpúšťať im, a že my máme pracovať pre dobro ľudí. Tieto moje slová sa dostali až k ušiam diktátora, ktorý po piatich dňoch zrušil môj trest smrti. Tento trest bol však nahradený 18-mi rokmi väzenia na Minerá Spac. Po mojom prepustení z väzenia som bol znova odsúdený na desať rokov nútených prác, ktoré som vykonával až do pádu režimu v kanáloch. Vo väzení som slávil svätú omšu naspamäť v latinčine. Podobným spôsobom som tajne aj spovedal a rozdával sväté prijímanie. Po príchode náboženskej slobody mi Pán umožnil slúžiť ako kňazovi v mnohých dedinách, kde som sa snažil odhovárať mnoho ľudí od pomsty pomocou Kristovho kríža, vyhánajúc tak zo srdc ľudí nenávisť a zlo.

Svedectvo sestry Marie Kaleta

Volám sa sestra Mária Kaletová a mám 85 rokov. Vo veku desať rokov som pocítila Pánovo volanie, bez toho, aby som vedela, čo to znamená byť rehoľníčkou. Bola som jediná dcéra v našej rodine. Modlitby a rady môjho strýka kňaza mi pomáhali vydať sa touto cestou. Meno môjho strýka bolo Don Ndoc Suma, kňaz, ktorý mnoho rokov trpel vo väzení a v rôznych pracovných táboroch. Dnes som rada, že v zozname mučeníkov, ktorých proces kanonizácie prebieha, je aj jeho meno, spolu s menom jedinej ženy, Márie Tuci, mojej priateľky a spolusestry z rehole Stigmatínok.

Predtým, ako nás ateistická vláda rozpustila som žila sedem rokov v kláštore sestier Stigmatínok. Po uzavretí kláštora som sa vrátila k svojim rodičom a k službe môjho strýka, ktorý bol vo väzení. Po smrti mojich rodičov som žila sama a skrytým spôsobom som sa snažila pomáhať veriacim ľuďom udržať v ich srdciach živú vieru. Pán mi dal toľko viery, že som ju mohla darovať aj iným, krstila som, a to nielen deti z dedín, ale aj všetkých tých, ktorí kloпали na moje dvere. Vždy som však najprv nadobudla istotu, že ma neprežradia.

Je mnoho udalostí, ktoré ma sprevádzali počas týchto rokov, keď som nemohla verejne svedčiť o viere. S jednoduchosťou srdca by som chcela porozprávať o jednej takej-

to udalosti. Vracala som sa domov z práce v družstve. Cestou som začula hlas, ktorý ma volal. Akási žena s dieťaťom v náručí ma dostihla na ceste. Požiadala ma, aby som jej pokrstila dieťa, ktoré držala v náručí. Zo strachu, pretože som vedela, že bola manželkou jedného komunistu, som jej povedala, že nemám vodu, ktorou by som dieťa pokrstila, pretože sme boli na ceste. Ale ona, hnaná veľkou túžbou, mi povedala, že v kanáli vedľa nás predsa voda je. Snažila som sa ju odradiť a povedala som jej, že nemám čím tú vodu načerpať. Ona však naďalej naliehala, aby som jej dievčatko pokrstila. Keď som videla jej vieru, vyzula som si topánku, ktorá bola z plastu, a ňou som nabrala vodu z kanálu a pokrstila jej dieťaťko.

Navyše, vďaka známosti s kňazmi, som mala šťastie uchovávať doma v skrini Najsvätejšiu sviatosť, ktorú som roznášala chorým a umierajúcim. Vykonávala som dlho túto službu Cirkvi, ale ani neviem, ako som to dokázala. Ešte dnes, keď sa nad tým zamýšľam, zdá sa mi to až neuveriteľné, ako sme mohli vydržať také hrozné utrpenie. Viem však, že Pán nám dával silu, trpezlivosť i nádej.

Rovnako ako v podobenstve o kúkoli a pšenici, Pán čaká. „Čaká“ než na poli všetko dozreje, a potom začne oddeľovať kúkoľ od zrna. Aj keď tá doba bola dlhá a práca v družstve veľmi ťažká, Pán dal silu tým, ktorých si povolal.

V skutočnosti ma odmenil za všetko to utrpenie už tu na zemi. Po rokoch vlády režimu sa znovu otvorili brány kostolov a ja som mala to šťastie stať sa rehoľníčkou, spolu s mnohými ďalšími kňazmi a rehoľnicami.

V tento osobitný deň neviem, ako by som poďakovala Pánovi. Mala som tú česť stretnúť sa osobne so Svätým Otcom a vypýtať si od neho požehnanie pre mňa, pre môjho strýko kňaza a sestry Stigmatínky, pre farnosť, kde som sa narodila a kde som vykonávala svoju službu až dodnes, pre biskupov, kňazov a rehoľníkov, pre celú Cirkev a celý albánsky ľud. Amen.

pápežské
misijné
diela

Kontakt: Pápežské misijné diela, Lazaretská 32,
P. O. Box 74, 814 99 Bratislava. tel.: 02/52964916,
mobil: 0915/633856, e-mail: info@misijnediela.sk
www.misijnediela.sk facebook.com/misijnediela